

Särskilt yttrande

Kommunstyrelsen 6 oktober 2015

Ärende 7 Svar på remissen En kommunallag för framtiden

Finansdepartementet har remitterat "En kommunallag för framtiden (SOU 2015:24)". Miljöpartiet i Tyresö har följande synpunkter på remissen.

Kommunstyrelsen får en stärkt ställning

Utredningen föreslår att lagen markerar en starkare ställning för kommunstyrelsen. Den föreslås kunna ge direktiv till andra nämnder, utom för verksamhet som rör myndighetsutövning eller ärenden som i övrigt rör enskilda.

Miljöpartiet i Tyresö anser att utredningen inte tillräckligt belyst behovet av denna förändring. Dagens kommunallag innebär en garanti för att principiella frågor hanteras av kommunfullmäktige, det direktvalda organet. Det är en viktig demokratisk princip. Samtidigt ska kommunstyrelsen leda och samordna hela den kommunala verksamheten. Dagens kommunallag ger förutsättningar för kommunstyrelsen att leda och samordna övergripande frågor såsom t.ex. HR-frågor, IT-frågor, miljöfrågor och frågor om inflytande för medborgarna.

Utredningen lyfter särskilt fram att kommunstyrelsen, enligt beslut av kommunfullmäktige, ska kunna fatta övergripande ekonomiska beslut samt ingripa när två nämnder är oense i någon fråga. Denna möjlighet finns redan idag, då styrelsen har starka befogenheter på det ekonomiska området. Sammantaget kan och ska kommunstyrelsen (enligt gällande kommunallag) anlägga ett helhetsperspektiv på kommunens verksamhet.

Försöksverksamhet med majoritetsstyre

Miljöpartiet i Tyresö avstyrker förslaget om en tidsbegränsat lag under mandatperioden 2018 – 22 som möjliggör för en kommun att besluta med 2/3-dels majoritet att majoriteten tillsätter alla platser i kommunstyrelsen.

Kommunstyrelsen i en kommun går inte att jämföra med den nationella regeringen. Förslaget har inte bara en uppenbar demokratisk nackdel med minskad insyn och påverkansmöjligheter för de medborgare som lagt sin röst på ett oppositionsparti. Viktigare är att ett det motverkar samförstånd och den typ av breda lösningar som är vanliga och ofta en nödvändighet i många kommuner. De partier som utgör opposition kan bevara och bygga upp en kompetens inför ett läge där det blir maktskifte. Dagens ordning ger de som då är nya i ansvarsställning goda förutsättningar redan från början att kunna kliva in och ta ansvar fullt ut.

Anmälningsskyldighet för delegationsbeslut

Miljöpartiet i Tyresö avstyrker förslaget att nämnd får besluta i vilken mån delegationsbeslut ska anmälas till nämnden. Det kan sägas öka kommunernas frihet att finna effektivare arbetssätt, men för kommunen är den vinsten begränsad eftersom besluten måste anmälas på anslagstavlan. Utredningen ger dålig vägledning för bedömningen vilka typer av beslut det ska vara fråga om. I dag är det inte alltid enkelt att dra en klar linje mellan verkställighetsbeslut, som inte behöver anmälas, och delegationsbeslut, som måste anmälas. Utredningens förslag att införa två typer av delegationsbeslut underlättar inte.

Vidaredelegation i flera led

Miljöpartiet i Tyresö tillstyrker utredningens förslag att vidaredelegering i flera led inte ska möjliggöras samt att endast förvaltningschef bör kunna vidaredelegera beslutanderätt, främst på grund av att det blir svårt för nämnderna att överblicka den verksamhet som nämnden har ansvar för om vidaredelegering kan ske i flera led.

Vidare avstyrks förslaget att nämnderna ska besluta om anmälan av vidaredelegation. Utredningen ger ingen vägledning vilka överväganden som den enskilda nämnden ska göra inför beslut om anmälan av vidaredelegation. Den bedömning som ska göras för att bestämma vilka beslut som ska anmälas riskerar att bli godtycklig.

Delegering till annan än anställd

Utredningen föreslår att delegeringsmöjligheten inte ska utökas till någon utanför kommunens organisation. Miljöpartiet i Tyresö anser att det är ett klokt förslag. Situationen i många kommuner är dock sådan att kommunerna inte klarar av att hantera vissa ärenden utan anlåtande av bemanningsföretag. Det är en brist i utredningen att frågan om delegation till tjänstemän eller förtroendevalda i andra kommuner inte berörs i utredningen. Det finns behov av att kunna samverka kommuner emellan inom vissa områden som rör myndighetsutövning, t.ex. socialjour. I dagsläget är det inte möjligt att delegera till tjänstemän eller förtroendevalda i en annan kommun att fatta beslut, vilket innebär stora problem vid t.ex. brådskande beslut. Den nya kommunallagen bör innehålla en generell bestämmelse om möjlighet till delegation till tjänstemän och förtroendevalda i annan kommun i vissa fall, i stället för att som nu är fallet, då det sker reglering i speciallagstiftning.

Breddad rekrytering i bolagsstyrelse

Miljöpartiet i Tyresö avstyrker förslaget att en minoritet av platserna i ett bolag ska kunna utses på annat sätt än genom proportionella val. Utredningen har inte framfört några övertygande argument för sitt förslag. Hög kompetens till bolagsstyrelserna kan tillgodoses då det också är möjligt för partierna att nominera personer utanför de partipolitiskt aktivas krets.

Arbetet i bolagsstyrelser skiljer sig från arbetet i nämnder i det att ledamöterna tydligt har att företräda bolagets intressen. Det talar för att bolagsstyrelserna inte blir för stora. Det innebär dock svårigheter för mindre partier att få representation. Förslaget skulle innebära ytterligare svårigheter för mindre partier att få representation. De kommunala bolagen står för en stor del av kommunkoncernens samlade verksamhet i många kommuner. Det är viktigt att partierna har samma möjligheter till medverkan i bolagen arbete som i nämnderna.

Kommunerna och EU-rätten

Miljöpartiet i Tyresö anser att det är viktigt att förhållandet till EU-rätten belyses i den nya kommunallagen. Det är dock viktigt att kommunallagen inte innebär hinder där EU-rätten ger möjligheter. Som exempel kan nämnas undantagen i EU-regelverk om statligt stöd, som medger att visst stöd får ges. Det bör klargöras att EU-rätten har företräde i sådana fall. Det är bra att inrätta en nationell vägledningsfunktion för stödgivning, men en reglering i enlighet med utredningens förslag får inte innebära att överväganden avseende den kommunala kompetensen överläts till en statlig myndighet.

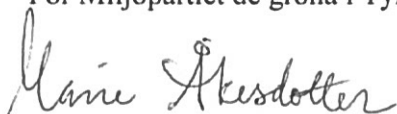
Utvidgad medlemskrets

Miljöpartiet i Tyresö avstyrker förslaget att vidga medlemskretsen till att omfatta juridiska personer som driver näringsverksamhet från fast driftställe i kommunen och ideella föreningar som har styrelse och/eller verksamhet i kommunen. Utredningen har inte övertygande visat på behovet av denna reform. Att lagpröva beslut är att se som en medborgerlig rättighet och ska inte ges till särskilda intressen. Det kommer också med all säkerhet att bli svårt att definiera vilka som ska räknas som kommunmedlemmar.

Laglighetsprövning av budgetbeslut

Miljöpartiet i Tyresö avstyrker förslaget att dagens regel, att beslut om budget inte kan överklagas med hänvisning till krav på ekonomisk hushållning, balanskravet eller reglerna för resultatutjämningskravet, tas bort. Denna specialregel infördes år 2004 för att undvika de situationer som uppstått i ett par fall när beslut om budget upphävdes av länsrätten. En konsekvens av förslaget är att ett budgetbeslut kan upphävas, vilket gör att en kommun vid årets ingång inte har ett lagakraftvunnet budgetbeslut för året i kommunfullmäktige. Utredningen pekar själv på svårigheten att kommunen i ett sådant läge saknar möjlighet att justera skattesatsen för att åstadkomma ett balanserat budgetförslag.

För Miljöpartiet de gröna i Tyresö

Marie Åkesdotter, ledamot

Peter Bylund, ersättare